

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 7Co/163/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1718200071
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Harvancová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2024:1718200071.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Harvancovej a členiek senátu Mgr. Adely Unčovskej a Mgr. Niny Dubovskej, v právnej veci žalobkyne: A. B., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom C. D. XXXX/XX, E., proti žalovanému: Slovenská pošta, a.s., so sídlom Partizánska cesta 9, Banská Bystrica, IČO: 36 631 124, o zaplatenie 4.958,52 eur, na odvolanie žalovaného proti rozsudku bývalého Okresného súdu Bratislava III zo dňa 10.05.2022, č.k. 11C/36/2019-145, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutom výroku I. mení tak, že žaloba sa **z a m i e t a**.
- II. Žalovaný má proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 527,23 eur do troch dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia (výrok I.), vo zvyšku žalobu zamietol (výrok II.) a rozhodol, že žalovaný má voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania vo výške 80 % (výrok III.).

2. Rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 26, § 38 ods. 1, § 38 ods. 2 zákona č. 324/2011 Z. z. o poštových službách (ďalej len „zákon č. 324/2011 Z. z.“), § 11, § 13 ods. 1, § 420 ods. 1 a 3, § 442 ods. 1 a 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“). Vecne prisudzujúci výrok (výrok I.) súd prvej inštancie odôvodnil tým, že medzi stranami nebolo sporné, že uzavreli poštovú zmluvu, na základe ktorej sa žalovaný zaviazal dodať vybranú poštovú platbu adresátovi spôsobom podľa poštových podmienok a žalobkyňa sa zaviazala zaplatiť poštovému podniku poštovú sadzbu podľa tarify. Žalobkyňa poštovú sadzbu zaplatila. V konaní nebolo sporné, že žalovaný nepoukázal uvedenú sumu na účet, ktorý uviedla žalobkyňa v poštovom poukaze, ale na iný, nesprávny účet, nakoľko nepoužil správny variabilný symbol. Súd prvej inštancie tak ustálil, že žalovaný porušil povinnosť vyplývajúcu zo zmluvy. Ako nedôvodnú vyhodnotil súd prvej inštancie námietky žalovaného, že žalobkyňa neuplatnila náhradu škody v lehote ustanovenej poštovým zákonom. Uviedol, že i keď v zmysle ustanovení poštového zákona právo žalobkyne na náhradu škody nebolo možné uplatniť, nakoľko uplynula lehota šiestich mesiacov odo dňa poukázania platby, mal za to, že žalobkyňa nemala a ani nemohla mať vedomosť o chybe žalovaného. Právny vzťah medzi stranami sporu posudzoval súd aj v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka o zodpovednosti za škodu. I keď žalobkyňa za škodu označila viacero skutočností, v konaní preukázala iba ujmu, ktorá nastala v jej majetkovej sfére a to vynaložením výdavkov súvisiacich s exekúciou. Ujmu titulom zadržania finančných prostriedkov na účte, žalobkyňa nepreukázala ani čo do výšky. Pri posudzovaní existencie príčinnej súvislosti, medzi porušením právnej povinnosti, protiprávnym úkonom ako príčinou a škodou ako následkom, splnenie uvedeného predpokladu mal súd za preukázané len vo vzťahu ku škode súvisiacej s exekúciou. Mal za to, že ak by žalovaný nepochybil a peňažné prostriedky pripísal na účet uvedený v poštovej poukážke a použil žalobkyňou správne uvedený variabilný symbol,

žalobkyňa by nebola čelila exekučnému konaniu a neboli by jej vznikli náklady, ktoré musela vynaložiť a to v preukázanej sume 527,23 eur, čo vyplýva z oznámenia o ukončení exekúcie zo dňa 23.5.2017, kde súdny exekútor uvádza výšku od žalobkyne vymoženého nároku. Preto v tejto časti posúdil žalobu žalobkyne ako dôvodnú a vo vzťahu k zvyšnej časti žalobkyňou tvrdenej škody, vo vzťahu ku ktorej žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno, nárok žalobkyne zamietol. Pri posudzovaní nároku žalobkyne na zaplatenie náhrady za poškodenie dobrého mena v sume 2000 eur, ktorý súd posudzoval v súlade s ust. § 11 Občianskeho zákonníka, uviedol, že žalobkyňa na preukázanie svojich tvrdení neprodukovala žiadne dôkazy, preto v tejto časti neunesla dôkazné bremeno, čo bolo dôvodom na zamietnutie žaloby v tejto časti. Ako nedôvodnú súd prvej inštancie zamietol aj žalobu žalobkyne v časti, ktorou žiadala od žalovaného výmaz z registra neplatičov. Zamietnutie žaloby v tejto časti súd prvej inštancie odôvodnil nedostatkom pasívnej legitímácie žalovaného, nakoľko register neplatičov nevedie žalovaný, preto nie je ani oprávnený v ňom vykonávať zmeny. Informácie o neplatičoch možno získať z bankového úverového registra, register dlžníkov vedie Sociálna poisťovňa, zdravotné poisťovne a iné subjekty, nie však žalovaný. Vzhľadom k uvedenému súd prvej inštancie žalobe žalobkyne v časti o zaplatenie sumy 527,23 eur vyhovel a vo zvyšnej časti žalobu zamietol.

3. O trovách konania súd rozhodoval podľa ustanovenia § 255, § 262 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Nakoľko žalobkyňa bola v konaní úspešná v časti v rozsahu 10 %, žalovaný v rozsahu 90 %, súd priznal žalovanému nárok sa náhradu trov konania v rozsahu 80 % (90 % -10 %). S tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

4. Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie vo výroku I. a III. podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, dôvodiac ust. § 365 ods. 1 písm. e), f) a h) CSP. Mal za to, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil. I keď súd prvej inštancie správne vychádzal zo zákona č. 324/2011 Z. z., nesprávne vo veci aplikoval ust. § 38 ods. 2. zákona č. 324/2011 Z. z., v ktorom je určená lehota na uplatnenie náhrady škody v trvaní 6 mesiacov od vybratia platby v prípade poštového poukazu, t. z. jedná sa o prekluzívnu lehotu, zmeškanie ktorej znamená zánik nároku na náhradu škody. Rovnako sa súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia nevysporiadal s rozsahom náhrady škody, ktorý je uvedený v ust. § 39 ods. 1 písm. e), t. z. že odosielateľ má nárok na náhradu škody vo výške uvedenej v poštovom poukaze, ak ide o nedodanie poukázanej platby. Zároveň ust. § 39 ods. 3 písm. c) zákona č. 324/2011 Z. z. stanoví, že odosielateľovi nepatrí ušlý zisk ani náhrada inej škody, čo súd prvej inštancie v rozhodnutí nezohľadnil. Pričom počas konania opakovane namietal porušenie všeobecnej prevenčnej povinnosti žalobkyňou. Súd sa nevysporiadal ani s tým, že žalobkyňa neurobila žiadne kroky na svoju obranu pred právoplatným rozsudkom, preto nie je preukázaná ani príčinná súvislosť medzi jeho chybou a škodou na strane žalobkyne. Na základe uvedeného žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmenil a žalobu zamietol a priznal mu nárok na náhradu trov konania, príp. aby rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

5. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedla, že považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie za vecne správne.

6. Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania. Predmetom odvolacieho prieskumu bol prisudzujúci výrok I. rozsudku a závislý výrok III. o trovách konania, výrok II. ako odvolaním nenapadnutý nadobudol právoplatnosť. O podanom odvolaní žalovaného odvolací súd rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 378 ods. 1, § 379, § 380 v spojení s § 470 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je podané dôvodne.

7. Pri posudzovaní dôvodnosti podaného odvolania podaného žalovaným, odvolací súd upozorňuje, že rozsah prieskumu vykonaného v rámci odvolacieho konania je zásadne daný odvolaním, podľa ktorého je odvolací súd viazaný návrhom odvolateľa, ktorý zahrňuje v sebe jednak kvalitatívnu ako i kvantitatívnu stránku a sám odvolateľ si spravidla určuje rozsah, v akom má byť napadnuté rozhodnutie odvolacím súdom preskúmané a dôvody, z ktorých má byť preskúmané.

8. Podľa § 38 ods. 1 písm. c) zákona č. 324/2011 Z. z., poštový podnik zodpovedá odosielateľovi za škodu, ktorá vznikla odosielateľovi nedodaním poukázanej platby podľa údajov v poštovom poukaze.

9. Podľa § 38 ods. 2 zákona č. 324/2011 Z. z., právo na náhradu škody, za ktorú zodpovedá poštový podnik podľa odseku 1, si musí odosielateľ uplatniť do šiestich mesiacov odo dňa nasledujúceho po dni vybrania poštovej zásielky alebo poukázania platby; inak toto právo zanikne.

10. Podľa § 39 ods. 1 písm. e) zákona č. 324/2011 Z. z., za škodu, za ktorú zodpovedá poštový podnik podľa § 38, patrí odosielateľovi náhrada škody v tomto rozsahu skutočná škoda vo výške uvedenej v poštovom poukaze, ak ide o nedodanie alebo nevrátenie poukázanej platby v poštovom platobnom styku.

11. Podľa § 39 ods. 3 písm. c) zákona č. 324/2011 Z. z., odosielateľovi nepatrí ušlý zisk ani náhrada inej škody.

12. V podanom odvolaní odvolateľ uplatnil odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP (napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.) Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

13. V prejednávanej veci žalobkyňa svoj nárok skutkovo vymedzila tak, že v dôsledku konania žalovaného, ktorý nezadal správny variabilný symbol tak ako bol uvedený na poštovom poukaze došlo k nedodaniu poukázanej platby, v dôsledku čoho jej vznikla škoda. Podmienky poskytovania poštových služieb a poštového platobného styku na trhu poštových služieb, ako i práva a povinnosti poskytovateľa poštových služieb a ich užívateľov sú upravené zákonom č. 324/2011 Z. z.. Preto pri posudzovaní zodpovednosť žalovaného v prípade porušenia povinností z poštovej zmluvy, bolo potrebné vychádzať z ust. citovaného zákona, a to konkrétne z ust. § 38 ods. 1 písm. c) podľa ktorého zodpovedá žalovaný za škodu, ktorá vznikla odosielateľovi nedodaním poukázanej platby podľa údajov v poštovom poukaze, a to v rozsahu podľa ustanovenia § 39 ods. 1 písm. e) poštového zákona, vo výške skutočnej škody uvedenej v poštovom poukaze, ak ide o nedodanie alebo nevrátenie poukázanej platby v poštovom platobnom styku. V ust. § 38 ods. 2 zákona č. 324/2011 Z. z. je stanovené, že právo na náhradu škody, za ktorú zodpovedá poštový podnik podľa odseku 1, si musí odosielateľ uplatniť do šiestich mesiacov odo dňa nasledujúceho po dni vybrania poštovej zásielky alebo poukázania platby; inak toto právo zanikne. Pretože ustanovenie § 38 ods. 2 zákona č. 324/2011 Z. z. je upravené výslovne, spôsobom nevyvolávajúcim právny základ pre rozumne protikladné právne výklady, niet žiadnych pochyb, že sa jedná o prekluzívnu lehotu. Súd prihliadal na uplynutie lehoty z úradnej povinnosti. Jej márnym uplynutím právo na podanie žaloby zaniklo. Zmeškanie lehoty nemožné odpustiť, nakoľko právo na podanie žaloby zaniklo zo zákona.

14. Základným účelom inštitútu preklúzie je pôsobiť na subjekty právnych vzťahov, aby v primeraných lehotách uplatňovali svoje práva (nároky) a zároveň aj zabrániť tomu, aby ani jedna strana týchto vzťahov nebola vystavená právnej neistote po časovo neprimeranú dobu. Stanovením prekluzívnej lehoty je podporená zásada *vigilantibus iura scripta sunt*, podľa ktorej si každý má strážiť a chrániť svoje práva ich včasným uplatnením na súde tak, aby sa mu neprekľudovali. Ďalšou podstatou hmotnoprávných lehôt, najmä tých, ktoré sú ustanovené na uplatnenie práv, je to, že na zachovanie práva treba úkon urobiť tak, aby došiel do dispozície adresáta alebo aby bol posledný deň lehoty podaný na súde (ak je to úkon voči súdu), prípadne, aby došiel inému orgánu, ktorý má rozhodovať o súkromnoprávnom nároku. Preklúzia ako taká je upravená v ustanovení § 583 Občianskeho zákonníka, ktoré má všeobecnú platnosť pre celé súkromné právo.

15. Pokiaľ ide o plynutie zákonnej lehoty v predmetnom spore na uplatnenie nároku na náhradu škody, tak tento nárok si musela žalobkyňa ako odosielateľ uplatniť do šiestich mesiacov odo dňa nasledujúceho po dni poukázania platby, inak toto právo zanikne. Z predloženého peňažného poukazu je nesporným, že k poukázaniu platby žalobkyňou došlo dňa 12.06.2014, odo dňa 13.06.2014 tak začala plynúť 6-mesačná lehotu na uplatnenie nároku na náhradu škody, ktorá uplynula dňa 13.12.2014. Preto pokiaľ si žalobkyňa uplatnila nárok na náhradu škody podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 10.01.2018, urobila tak po uplynutí prekluzívnej lehoty. Postup súdu prvej inštancie, ktorý vo veci síce použil ust. § 38 ods. 2 zákona č. 324/2011 Z. z., tieto však neaplikoval správne, a napriek nespornej skutočnosti, že

žalobkyňa si nárok na náhradu škody uplatnil po uplynutí prekluzívnej lehoty, nárok na náhradu škody žalobkyni priznal, nebol správny a súladný z citovanými ustanoveniami zákona.

16. Zároveň pri posudzovaní nároku žalobkyne na náhradu škody bolo potrebné vychádzať z ust. § 39 ods. 1 písm. e) zákona č. 324/2011 Z. z.. Podľa citovaného ustanovenia za škodu, za ktorú zodpovedá poštový podnik podľa § 38, patrí odosielateľovi len náhrada škody v rozsahu skutočnej škody vo výške uvedenej v poštovom poukaze, v danom prípade v rozsahu 179,42 eur. I v prípade, ak by žalobkyňa nárok na náhradu škody uplatnila v prekluzívnej lehote, pri posudzovaní dôvodnosti priznania nárok v rozsahu skutočnej škody (179,42 eur) nebolo možné opomenúť nespornú skutočnosť, že platba v sume 179,42 eur bola už dňa 10.07.2017 poukázaná spoločnosťou ČSOB, a.s. na účet žalobkyne. Nesprávnosť aplikácie ust. zákona č. 324/2011 Z. z. na prejednávajúcu vec možno konštatovať i vo vzťahu k priznaniu nároku v časti sumy 347,81 eur, nakoľko ust. § 39 zákona č. 324/2011 Z. z. komplexne upravuje rozsah náhrady škody, za ktorú zodpovedá poštový podnik podľa § 38 odosielateľovi, podľa ktorého odosielateľovi nepatrí ušlý zisk ani náhrada inej škody.

17. Keďže súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, keď síce použil správne ust. zákona č.324/2011 Z. z., avšak tieto ustanovenia nesprávne aplikoval, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 388 CSP v napadnutom výroku I. (ktorým súd uložil žalovanému zaplatiť žalobkyni sumu 527,23 eur do troch dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia) zmenil tak, že žalobu zamietol. Vzhľadom na zmeňujúce rozhodnutie odvolacieho súdu sa odvolací súd nezaoberal ďalšími odvolacími námietkami odvolateľa.

18. O trovách konania t. j. prvoinštančného konania aj odvolacieho konania, súd rozhodol v súlade s § 255 ods. 1 CSP (súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru je úspechu vo veci) v spojení s § 262 ods. 1, 2 CSP (o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí) a § 396 ods. 1, 2 CSP. Vychádzajúc z toho, že žalovaný bol v konaní plne úspešný, rozhodol tak, že žalovaný má proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. S tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktorý vydá súdny úradník.

19. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).